

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 4.5.2005
KOM(2005) 189 v konečném znění

1992/0449 (COD)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 251 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o ES

týkající se

společného postoje přijatého Radou pro účely přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 251 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o ES

týkající se

společného postoje přijatého Radou pro účely přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

1. SOUVISLOSTI

Návrh (dokument KOM(1992) 560 v konečném znění – 1992/0449 (COD)) předložený Evropskému Parlamentu a Radě dne:

8. února 1993 (Úř. věst. C 77, 18.3.1993)

* při předložení návrh nepodléhá postupu spolurozhodování.

Stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ze dne:

30. června 1993 (Úř. věst. C 249, 13.9.1993)

Stanovisko Výboru regionů ze dne*:

* dopisem ze dne 13. ledna 2000 sdělil, že stanovisko neposkytne.

Stanovisko Evropského parlamentu (první čtení) ze dne:

20. dubna 1994 (Úř. věst. C 128, 9.5.1994), potvrzené dne 16.9.1999 (Úř. věst. C 54, 25.2.2000)

Změněný návrh předložený Radě dne:

8. července 1994 (Úř. věst. C 230, 19.8.1994)

Datum jednomyslného formálního přijetí společného postoje Radou:

18.4.2005

2. CÍL NÁVRHU KOMISE

Původní návrh se zakládá na článku 118a Smlouvy (nyní článek 137) a je vyjádřen samostatnou směrnicí ve smyslu čl. 16 odst. 1 rámcové směrnice 89/391/EHS.

Cílem návrhu je ochrana zaměstnanců před riziky pro jejich zdraví a bezpečnost spojenými s expozicí fyzikálním činitelům. Návrh se týká čtyř fyzikálních činitelů:

hluku (rizika pro sluch), vibrací (rizika pro ruce, paže a celé tělo), elektromagnetických polí a optického záření (rizika pro zdraví způsobená indukovaným proudem do těla, nárazy, popáleninami a absorpcí tepelné energie).

Ustanovení týkající se vibrací, elektromagnetických polí a optického záření byla nová, zatímco ustanovení týkající se hluku již byla stanovena ve směrnici Rady 86/188/EHS.

Rada zvolila možnost zaměřit se vždy pouze na jeden fyzikální činitel, prvním z nichž byly vibrace.

Komise a všechny delegace přijaly tento přístup, jenž spočívá v řešení vždy jednoho aspektu návrhu Komise, přičemž se však neustupuje od ostatních aspektů, které zůstávají na pořadu jednání Rady k pozdějšímu projednání.

Evropský parlament a Rada přijaly tři směrnice, které se týkají prvních tří fyzikálních činitelů, tj. vibrací (směrnice 2002/44/ES), hluku (směrnice 2003/10/ES) a elektromagnetických polí (směrnice 2004/40/ES). Současný návrh tvoří čtvrtou a poslední fázi obecného přístupu přijatého Radou, konkrétně k zavedení samostatné směrnice pro každý fyzikální činitel zvlášť¹.

3. PŘIPOMÍNKY TÝKAJÍCÍ SE SPOLEČNÉHO POSTOJE

3.1. Obecně

Vzhledem k rozdělení návrhu se společný postoj týká pouze zvláštních minimálních požadavků na ochranu zaměstnanců před riziky pro jejich zdraví a bezpečnost, která jsou nebo mohou být spojena s expozicí zaměstnanců optickému záření.

Společný postoj rozlišuje mezi expozicí zaměstnanců umělým a přírodním zdrojům a volí k nim rozdílný přístup. V případě expozice umělým zdrojům stanoví společný postoj limitní hodnoty expozice, které vycházejí přímo z účinků na zdraví a z údajů o biologickém působení. Dodržování těchto limitních hodnot zaručuje, že zaměstnanci, kteří jsou vystaveni optickému záření, jsou chráněni proti všem známým zdravotním škodlivým účinkům. Tyto hodnoty jsou velmi konzervativní a převážně se opírají o směrnice a doporučení pro omezení expozice neionizačním zářením ICNIRP². Tyto vědecky podložené směrnice jsou navrženy tak, aby se zamezilo akutním a dlouhodobým poškozením očí a kůže, jež mohou nastat při vysokých úrovních expozice. Limitní hodnoty expozice předepsané ve směrnici ICNIRP odpovídají hodnotám, ke kterým dospěly jiné nezávislé vědecké poradní orgány. Z důvodu konzervativního charakteru doporučovaných limitních hodnot expozice optickému záření se společný postoj zdrží zavedení nižších hodnot expozice vyvolávajících akci, jako to bylo v případě expozice elektromagnetickým polím (směrnice 2004/40/ES).

Jelikož použití limitních hodnot expozice se nepovažuje za vhodné v případě expozice přírodním zdrojům optického záření, například expozice slunečnímu záření

¹ Viz prohlášení obsažené v zápisu Rady ze dne 25. června 2001.

² Mezinárodní komise pro ochranu před neionizačním zářením.

nebo přírodním požárům, klade společný postoj důraz na význam informování a školení zaměstnanců, předběžného hodnocení rizik a následných preventivních opatření, jejichž cílem je odstranění nebo snížení následků expozice přírodním zdrojům.

Společný postoj popisuje preventivní opatření nezbytná ke snížení rizik, jimž jsou zaměstnanci vystaveni. Tato preventivní opatření jsou založena zejména na povinnosti zaměstnavatele rozpoznat a vyhodnotit různá rizika plynoucí z expozice zaměstnanců optickému záření při práci. Jedním z hlavních prvků ve společném postoji je proto posouzení úrovně optického záření, kterým jsou zaměstnanci vystaveni a které by mohly vyžadovat měření a/nebo výpočty. V této souvislosti zahrnuje společný postoj instrukce týkající se metodiky, kterou je třeba použít za účelem posouzení úrovně expozice: užití by měly nacházet normy a doporučení IEC, CIE nebo CEN³ a v případě, že nejsou dostupné, by měly být dodržovány vnitrostátní a mezinárodní vědecky podložené zásady. Navíc, aby nedocházelo ke zbytečnému zatížení podniků, mohou být při hodnocení zohledňovány údaje poskytované výrobcí zařízení produkujícího optické záření, pokud se na něj vztahuje příslušná směrnice Společenství.

Na základě vyhodnocení rizika musí zaměstnavatel, pokud se provedeným vyhodnocením neprokáže, že limitní hodnoty expozice nejsou překročeny a že rizika pro bezpečnost jsou vyloučena, navrhnout a provést akční plán, jenž sestává z technických a/nebo organizačních opatření určených k tomu, aby nedocházelo k expozici překračující limitní hodnoty.

Společný postoj obsahuje podrobná ustanovení týkající se informování a školení zaměstnanců, kteří jsou vystaveni rizikům spojeným s optickým zářením. Ukládá rovněž „vhodný zdravotní dohled“ pro zaměstnance, na jejichž zdraví nebo bezpečnost mohla mít expozice optickému záření škodlivé účinky.

Celkově je společný postoj Rady v souladu s návrhem Komise, i když se jeho struktura v důsledku rozdělení návrhu liší a i když zavádí některé změny, které jsou následkem vývoje technického pokroku a vědeckých poznatků v této oblasti od přijetí návrhu Komise v roce 1994.

3.2. Změny Evropského parlamentu při prvním čtení

Změny Evropského parlamentu ohledně optického záření, přijaté při prvním čtení, se týkají čísel 1, 4-21, 25, 27 a 34-36.

Změny 1, 5, 9, 14 a 16 byly v plném rozsahu převzaty do článku 5 společného postojů i do změněného návrhu.

Změna 13 byla v pozměněném znění v plném rozsahu převzata do článku 5 společného postojů.

Změna 4 byla zčásti převzata do čl. 2 písm. e) společného postojů, zatímco do změněného návrhu byla převzata v plném rozsahu. Komise přijímá změnu, která je

³ IEC: Mezinárodní elektrotechnická komise. CIE: Mezinárodní komise pro osvětlení. CEN: Evropský výbor pro normalizaci.

s ohledem na novou strukturu znění a nový preventivní přístup v důsledku vývoje technických poznatků od roku 1994 relevantnější.

Změny 10 a 17 byly obdobně převzaty do čl. 4 odst. 4 společného postoje.

Změna 12 byla obdobně zahrnuta do čl. 5 odst. 1 společného postoje a v plném rozsahu do změněného návrhu. Společný postoj se nyní týká odstranění rizika nebo jeho snížení na minimum. To je pro Komisi přijatelné, neboť tím je zaručena vyšší úroveň ochrany v souladu se směrnicí 89/391/EHS.

Změna 15 ohledně zdravotního dohledu, která byla zahrnuta do změněného návrhu, nebyla na rozdíl od původních záměrů Komise zahrnuta do společného postoje. Navzdory skutečnosti, že Komise by byla raději, kdyby tato změna byla v plném rozsahu zahrnuta do společného postoje, přijala Komise její vyřazení, aby usnadnila dosažení globálního ústupku.

Změna 25, která nebyla zahrnuta do změněného návrhu, byla v plném rozsahu začleněna do článku 12 společného postoje.

Změny 6, 7, 8, 11, 18, 19, 20, 21, 27 a 34-36 nebyly zahrnuty do společného postoje, zatímco byly zahrnuty do změněného návrhu. Komise přijímá nezahrnutí těchto změn, které s ohledem na novou strukturu znění a nový preventivní přístup v důsledku vývoje technických poznatků od roku 1994 nejsou relevantní. Kromě toho:

- změny 18, 19 a 20 jsou vzhledem k tomu, že společný postoj nezahrnuje zvláštní ustanovení o odchylkách nebo výjimkách, nadbytečné,
- ohledně změny 21 přijala Komise stanovisko Rady, aby standardní ustanovení v článku 11 ohledně výboru, jenž má být Komisi nápomocen, bylo považováno za dostačující.

Hlavní rozdíly mezi společným postojem a změněným návrhem Komise se týkají:

- nové struktury v důsledku toho, že optickým zářením se zabývá zvláštní směrnice,
- restrukturalizace a předefinování limitních hodnot expozice, včetně zrušení hodnoty expozice vyvolávající akci a prahové úrovně. To bylo učiněno, aby byla ustanovení směrnice uvedena v soulad s nejnovějším technickým a vědeckým vývojem v této záležitosti,
- tabulek a ustanovení v přílohách, které úzce dodržují doporučení ICNIRP. Ve velmi omezeném počtu případů, kdy ICNIRP neučinila měřitelné doporučení, konkrétně pro zvláštní situace s koherentním optickým zářením (lasery), byla zavedena doporučení IEC. Je třeba poznamenat, že v oblasti bezpečnosti a zdraví při práci existuje jen málo oblastí, ve kterých panuje všeobecná shoda mezi vnitrostátními a mezinárodními poradními orgány v oblasti zdraví, pokud jde o bezpečné úrovně expozice,
- odkazů na normy, doporučení a vědecky podložené směrnice pro hodnocení, měření a výpočet úrovně expozice přírodním zdrojům optického záření, jež mají být provedeny v souvislosti s hodnocením rizik,

- zrušení požadavku oznamovat příslušným orgánům aktivity představující zvýšené riziko.

Pokud jde o zdravotní dohled, přijala Komise článek 8 společného postoje jako ústupek navzdory skutečnosti, že preventivní aspekt zdravotního dohledu není explicitní a že zaměstnanci nemají právo na zvláštní lékařskou prohlídku v případě nadměrné expozice.

4. ZÁVĚRY/ VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

Komise se domnívá, že společný postoj je v souladu se zásadními cíli původního změněného návrhu. Dále se domnívá, že společný postoj zohledňuje nejnovější technický a vědecký pokrok v oblasti rizik spojených s expozicí optickému záření a většinu požadavků Evropského parlamentu v jeho navrhovaných změnách.

Komise podporuje společný postoj v celém rozsahu.

5. PROHLÁŠENÍ KOMISE

Během konečných jednání před přijetím učinila Rada toto prohlášení o vývoji praktických směrnic:

„Rada vyzývá Komisi, aby po konzultaci s Poradním výborem pro bezpečnost a zdraví při práci vypracovala praktické směrnice k usnadnění provádění této směrnice, zejména ustanovení článků 4 a 5 a příloh.“

Odpověď Komise na prohlášení Rady obsažená v jejím zápisu:

„Komise bere v úvahu požadavek Rady a bude mu věnovat řádnou pozornost. Komise si však vyhrazuje právo zareagovat v souladu s pravidly Smlouvy, především s náležitým ohledem na své právo iniciativy a s přihlédnutím k rozpočtovým a lidským zdrojům, které má k dispozici.“